

for os været muligt at gaa over til Princippet om, at Hovedreglen, som Grundloven fastsætter, er Medlemstallet med den Tilføjelse, at Kredsen saa ogsaa, saa vidt muligt, skulle være lige store.

Jeg vilde, som sagt, i høj Grad have foretrukket den anden Ordning, og jeg ser ikke rettere, end at man her lægger et unaturligt Baand paa alle kommende Lovgivningsmagter og ganske særlig derved, at man fastsætter et Maksimum. Jeg kunde bedre forstaa, at man vilde fastsætte et Minimum. Ved et Maksimum støtter man en naturlig, men efter min Mening usund, Tendens hos et Ting, som vi ogsaa have erfaret, i Retning af Utilbøjelighed til at udvide sig. Det er en Tendens, som man let kan tænke sig, vil fremkomme af rent naturlige psykologiske og politiske Grunde, og som ogsaa i Praksis har vist sig. Hver Gang der har været Tale om at udvide Folketingets Medlemsantal, har der rejst sig stærke Røster derimod, og det er med en vis Ængstelighed, at man er gaaet til at forøge Tingets Størrelse. Netop derfor er jeg saa meget mindre tilbøjelig til at gaa til en Maksimumsgrænse, hvorimod en Minimumsgrænse rimeligvis ikke vilde indeholde nogen Fare i den Henseende, idet en Reduktion af det en Gang givne Tal neppe nogen Sinde vilde finde nogen som helst Tilslutning. Imidlertid er det sikkert, at naar vi kom til den Ordning, som foreslaas efter Ændringsforslaget, at der blev et Spillerum paa 8 Valgkredse, er der lidt, som man kalder det, at vokse i. Det vil sige under Forudsætning af, at man gaar ned til Minimum med det samme. Hvis der skal være nogen Mening i dette Forslag, gaar jeg ud fra, at det maa være Hensigten, at man i Virkeligheden begynder med 124 Kredse. Det vil med andre Ord sige for hele Danmark 123 Kredse, idet vi kunne holde Færøerne ude af Betragtning ved disse Beregninger. Skal man begynde straks at gaa over dette Tal, vil det vise sig, at saa bliver Fordelen ved at have en vis Grænse at glide imellem bestandig ringere og ringere. Skulle vi op til noget betydeligt mere, nemlig 128—129, have vi straks grumme lidt, hvormed vi kunne faa afhjulpet de alleryderste Nødsforhold, som kunne opstaa indenfor en ganske kort Fremtid.

Nu er der imidlertid en Grund, som har hjulpet mig en hel Del over de Betæneligheder, jeg ellers vilde nære, og det er, at jeg har en sikker Forventning om, at vi indenfor en rimelig Tidsgrænse ville komme til en almindelig gennemgribende Grundlovsændring, hvor der vil være Lejlighed til ganske anderledes omfattende at tage alle disse Spørgsmaal op. Da vil ogsaa dette Spørgsmaal finde sin Løsning, for saa vidt uafhængigt af, hvad vi nu eller senere maatte bestemme. Det er ganske sikkert, at der rundt omkring i Landet er et Krav om, at vor Grundlov optages til en grundig Revision. Vort Folks Udvikling har ført os dertil, at der nu gør sig andre Hensyn gældende, baade angaaende Valgretsbestemmelserne og ogsaa overfor mange andre Forhold, end tidligere. Det har saaledes vist sig, at Stillingen mellem de to Ting indbyrdes efter den nuværende Grundlov er af saa vag en Natur, at der i Virkeligheden er Trang til at udforme den noget stærkere, saa at der kunde skabes parlamentarisk Garanti i alle Henseender for en sund og rolig Udvikling. Dette Forsøg er allerede gjort rent praktisk, idet de store statsretlige Spørgsmaal flere Gange i Løbet af den sidste Snes Aar have været rejste her i dette Ting. Det har saaledes allerede vist sig, hvor store Vanskelighederne vare, og selv om Forholdene ikke i Øjeblikket opfordre til saa stor Frygt, er det ogsaa i de forholdsvis rolige Tider, at man skal søge at skabe Betyggelse mod de Tider, hvor der atter kommer Storme og oprivende Kampe. Under Brydninger og gærende Forhold er det vanskeligt at gribe ind og skabe de Former, der maa være Betingelsen for at komme ind i rolige og sunde Forhold. Man maa derfor være forudseende, og i de Tider, hvor det ikke lige er nødvendigt, søge, medens Sindene ere i Ro, og man har et mere parlamentarisk Oversyn, at bestemme de Former, hvorunder vi kunne haabe at leve et trygt parlamentarisk Liv. Jeg haaber derfor, at det ikke skal vare for længe, før vi gøre et fuldstændigt Forsøg paa en Grundlovsrevision, forhaabentlig i stærk demokratisk Retning. Saa vil sikkert dette Spørgsmaal drukne mellem de andre store Spørgsmaal. Kunde vi derfor indtil den Tid hjælpe os